

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2026 m. vasario 11 d.

10573/25

Tarpinstitucinės bylos:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 59
CH 25
MI 431

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Protokolas, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais

PROTOKOLAS, KURIUO IŠ DALIES KEIČIAMAS
SUSITARIMAS
TARP EUROPOS BENDRIJOS
IR ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS
DĖL PREKYBOS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTAIS

EUROPOS SĄJUNGA (toliau – Sąjunga)

ir

ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJA (toliau – Šveicarija)

(toliau – Šalys),

PRISIMINDAMOS 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge priimto Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais (toliau – Susitarimas) tikslą stiprinti Šalių laisvosios prekybos santykius gerinant kiekvienos Šalies galimybes patekti į kitos Šalies žemės ūkio produktų rinką,

PRISIMINDAMOS Šalių suverenumą jų žemės ūkio politikos srityje,

PRIPAŽINDAMOS, kad sudarytu Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais protokolu, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, (toliau – Protokolas, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė), apimančiu tam tikras sritis, kurios iki šiol buvo reglamentuojamos Susitarimu, sukūrus bendrą maisto saugos erdvę Susitarimą reikia iš dalies pakeisti,

PRIPAŽINDAMOS, kad reikia pritaikyti Susitarimo institucines nuostatas, padidinti Susitarimo veiksmingumą bei efektyvumą ir užtikrinti derėjimą su bendra maisto saugos erdve,

PATVIRTINDAMOS, kad Susitarimas turėtų būti grindžiamas lygybe, abipusiškumu ir bendra Šalių lengvatų, teisių ir pareigų pusiausvyra Susitarimu reglamentuojamose srityse,

PRISIMINDAMOS, kad Susitarimas yra neatsiejamai susijęs su kitais šešiais 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge sudarytais Europos bendrijos ir Šveicarijos susitarimais,

PATVIRTINDAMOS, kad Susitarimas yra neatsiejamai susijęs su bendra maisto saugos erdve, sukurta Protokolu, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, su kuriuo Susitarimas sudaro nuoseklią visumą,

SUSITARĖ:

1 STRAIPSNIS

Susitarimo pakeitimai

Susitarimas iš dalies keičiamas taip:

- 1) nuorodos į Europos bendriją arba Bendriją Susitarime laikomos nuorodomis į Europos Sąjungą;
- 2) 5 straipsnis pakeičiamas taip:

„5 STRAIPSNIS

Techninių prekybos žemės ūkio produktais kliūčių šalinimas

Siekdamos paskatinti prekybą žemės ūkio produktais, Šalys pašalina technines kliūtis arba jų sumažina pagal šiuos Susitarimo priedus:

- 7 priedą dėl prekybos vyno sektoriaus produktais,
- 8 priedą dėl spiritinių gėrimų ir aromatintų vyno gėrimų pavadinimų apsaugos ir tarpusavio pripažinimo,
- 9 priedą dėl organiniu būdu gaminamų žemės ūkio produktų ir maisto produktų,

- 10 priedą dėl šviežių vaisių ir daržovių, kuriems taikomi prekybos standartai, atitikties patikrinimų pripažinimo,
- 12 priedą dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsaugos.“;

3) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 STRAIPSNIS

Jungtinis žemės ūkio komitetas

1. Įsteigiamas Jungtinis žemės ūkio komitetas.

Jungtinį žemės ūkio komitetą sudaro Šalių atstovai.

2. Jungtiniam žemės ūkio komitetui bendrai pirmininkauja Sąjungos atstovas ir Šveicarijos atstovas.

3. Jungtinis žemės ūkio komitetas:

a) užtikrina tinkamą šio Susitarimo veikimą, veiksmingą administravimą ir taikymą;

- b) veikia kaip forumas, kuriame Šalys tarpusavyje konsultuojasi ir nuolat keičiasi informacija, visų pirma siekdamos pagal 7a straipsnį pašalinti šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo sunkumus;
 - c) teikia rekomendacijas Šalims su šiuo Susitarimu susijusiais klausimais;
 - d) priima sprendimus šiame Susitarime numatytais atvejais ir
 - e) naudojasi bet kuria kita šiuo Susitarimu jam suteikta kompetencija.
4. Jungtinis žemės ūkio komitetas sprendimus priima bendru sutarimu.

Sprendimai Šalims yra privalomi ir jos imasi visų būtinų priemonių jiems įgyvendinti.

5. Jei bendrapirmininkiai nenusprendžia kitaip, Jungtinis žemės ūkio komitetas posėdžiauja bent kartą per metus pakaitomis Briuselyje ir Berne. Jungtinis žemės ūkio komitetas taip pat posėdžiauja bet kurios iš Šalių prašymu.

Bendrapirmininkiai gali nuspręsti Jungtinio žemės ūkio komiteto posėdį organizuoti vaizdo konferencijos arba telekonferencijos būdu.

Jungtinis žemės ūkio komitetas gali nuspręsti sprendimus priimti pagal rašytinę procedūrą.

6. Pirmajame posėdyje Jungtinis žemės ūkio komitetas patvirtina savo darbo tvarkos taisykles.

7. Jungtinis žemės ūkio komitetas gali nuspręsti sudaryti darbo arba ekspertų grupę, kuri galėtų jam padėti atlikti jo funkcijas.“;

4) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 STRAIPSNIS

Išskirtinumo principas

Šalys įsipareigoja ginčo dėl šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo nespręsti kitais būdais nei nustatyta šiame Susitarime.“;

5) įterpiami šie straipsniai:

„7a STRAIPSNIS

Procedūra, taikoma kilus aiškinimo ar taikymo sunkumų

1. Jei aiškinant ar taikant šį Susitarimą kyla sunkumų, Šalys konsultuojasi tarpusavyje Jungtiniame žemės ūkio komitete, kad rastų abiem pusėms priimtina sprendimą. Tuo tikslu Jungtiniam žemės ūkio komitetui pateikiami visi naudingi informacijos elementai, kad jis galėtų išsamiai išnagrinėti padėtį. Jungtinis žemės ūkio komitetas išnagrinėja visas galimybes toliau užtikrinti tinkamą Susitarimo veikimą.

2. Jei Jungtiniam žemės ūkio komitetui šio straipsnio 1 dalyje nurodyto sunkumo nepavyksta pašalinti per tris mėnesius nuo dienos, kurią jam apie tą sunkumą buvo pranešta, bet kuri iš Šalių gali prašyti, kad ginčą spręstų arbitražo teismas pagal Susitarimo protokole dėl arbitražo teismo nustatytas taisykles.

3. Kiekviena Šalis imasi visų būtinų priemonių, kad arbitražo teismo sprendimo būtų sąžiningai laikomasi.

Šalis, kuri, kaip pripažino arbitražo teismas, nesilaikė šio Susitarimo, per Jungtinį žemės ūkio komitetą informuoja kitą Šalį apie priemones, kurių ji ėmėsi arbitražo teismo sprendimui įvykdyti.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta procedūra nedaro poveikio šio Susitarimo 1–3 prieduose nustatytoms ir pagal juos taikomoms nuolaidoms bei jų administravimui.

7b STRAIPSNIS

Kompensacinės priemonės

1. Jei Šalis, kuri, kaip pripažino arbitražo teismas, nesilaikė šio Susitarimo, per pagrįstą laikotarpį, nustatytą pagal šio Susitarimo protokolo dėl arbitražo teismo IV.2 straipsnio 6 dalį, nepraneša kitai Šaliai apie priemones, kurių ji ėmėsi arbitražo teismo sprendimui įvykdyti, arba jei kita Šalis mano, kad priemonės, apie kurias pranešta, neatitinka arbitražo teismo sprendimo, ta kita Šalis pagal šį Susitarimą arba Protokolą, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, gali priimti proporcingas kompensacines priemones (toliau – kompensacinės priemonės), kad atkurtų galimai sutrikusią pusiausvyrą. Apie tas kompensacines priemones ta kita Šalis praneša Šaliai, kuri, kaip pripažino arbitražo teismas, nesilaikė Susitarimo, ir tame pranešime jas išsamiai apibūdina. Tos kompensacinės priemonės įsigalioja praėjus trimis mėnesiams nuo pranešimo dienos.
2. Jei per vieną mėnesį nuo pranešimo apie numatomas kompensacines priemones dienos Jungtinis žemės ūkio komitetas nepriima sprendimo sustabdyti tų kompensacinių priemonių taikymą, iš dalies jas pakeisti arba panaikinti, bet kuri Šalis klausimą dėl tų kompensacinių priemonių proporcingumo gali pateikti arbitražo teismui pagal šio Susitarimo protokolą dėl arbitražo teismo.
3. Arbitražo teismas priima sprendimą per šio Susitarimo protokolo dėl arbitražo teismo III.8 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą.

4. Kompensacinės priemonės netaikomos atgaline data. Visų pirma išsaugomos teisės ir pareigos, kurias asmenys ir ekonominės veiklos vykdytojai įgijo dar prieš įsigaliojant kompensacinėms priemonėms.“;

6) 9 straipsnio antraštė pakeičiama taip:

„Profesinė paslaptis“;

7) įterpiamas šis straipsnis:

„9a STRAIPSNIS

Įslaptinta informacija ir neskelbtina neįslaptinta informacija

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nelaikoma reikalavimu, kad Šalis pateiktų įslaptintą informaciją.

2. Su įslaptinta informacija arba medžiaga, kurią Šalys suteikė ar kuria jos pasikeitė pagal šį Susitarimą, elgiamasi ir ji saugoma laikantis 2008 m. balandžio 28 d. Briuselyje priimto Šveicarijos Konfederacijos ir Europos Sąjungos susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija saugumo procedūrų ir visų jam įgyvendinti skirtų saugumo priemonių.

3. Kad užtikrintų neskelbtinos neįslaptintos informacijos, kuria keičiasi Šalys, apsaugą, Jungtinis žemės ūkio komitetas priima sprendimą dėl jos naudojimo nurodymų.“;

8) 11 straipsnyje, 12 straipsnio 2 dalyje ir 13 straipsnio 2 dalyje žodis „Komitetas“, pavartotas skirtingais linksniais, atitinkamai pakeičiamas gramatiškai suderintais žodžiais „Jungtinis žemės ūkio komitetas“;

9) 15 straipsnis pakeičiamas taip:

„15 STRAIPSNIS

Priedai, priedėliai ir Protokolas

Šio Susitarimo priedai, įskaitant jų priedėlius, ir šio Susitarimo protokolas dėl arbitražo teismo yra neatskiriama jo dalis.“;

10) 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„16 STRAIPSNIS

Teritorinė taikymo sritis

Šis Susitarimas taikomas teritorijoje, kurioje taikoma Europos Sąjungos sutartis ir Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, tose Sutartyse nustatytais sąlygomis ir Šveicarijos teritorijoje.“;

11) 17 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„5. Jei šis Susitarimas nutraukiamas pagal 3 dalį, Protokolas, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, nustoja būti taikomas nuo 4 dalyje nurodytos datos.

6. Jei šis Susitarimas nustoja būti taikomas, teisės ir pareigos, kurias asmenys ir ekonominės veiklos vykdytojai įgijo pagal šį Susitarimą, yra išsaugomos. Šalys bendru sutarimu nusprendžia, kokių veiksmų reikia imtis dėl teisių jų įgijimo metu.“;

12) šio Susitarimo 4, 5, 6 ir 11 priedai panaikinami Protokolo, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, įsigaliojimo dieną;

13) šio Protokolo priedo tekstas pridedamas kaip Susitarimo protokolas.

2 STRAIPSNIS

Susitarimo 4, 5, 6 ir 11 priedų taikymas pereinamuoju laikotarpiu

Protokolo, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, 32 straipsnyje nustatytu pereinamuoju laikotarpiu. Vadovaujantis tuo straipsniu, pereinamasis laikotarpis prasideda to Protokolo įsigaliojimo dieną ir baigiasi ne vėliau kaip po 24 mėnesių nuo jo įsigaliojimo, Susitarimo 4, 5, 6 ir 11 priedų poveikis yra išlaikomas.

To pereinamojo laikotarpio pabaigos data šio Susitarimo taikymo tikslais nustatoma Susitarimo 6 straipsniu įsteigto Jungtinio žemės ūkio komiteto sprendimu, gavus pagal Protokolo, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, 11 straipsnį įsteigto Jungtinio maisto saugos komiteto pranešimą.

3 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas

1. Šalys šį Protokolą ratifikuoja arba patvirtina pagal savo pačių nustatytas procedūras. Šalys praneša viena kitai apie šiam Protokolui įsigaliojti būtinų vidaus procedūrų užbaigimą.
2. Šis Protokolas įsigalioja pirmą antro mėnesio po paskutinio pranešimo apie šias priemones pateikimo dieną:
 - a) Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo institucinį protokolą;
 - b) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo;

- c) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl oro transporto institucinį protokolą;
- d) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl oro transporto;
- e) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl oro transporto protokolą dėl valstybės pagalbos;
- f) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais institucinį protokolą;
- g) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais;
- h) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais protokolą dėl valstybės pagalbos;
- i) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl atitikties įvertinimo abipusio pripažinimo institucinį protokolą;
- j) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl atitikties įvertinimo abipusio pripažinimo;

- k) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo ekonominiams ir socialiniams skirtumams Europos Sąjungoje mažinti;
- l) Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Sąjungos programose;
- m) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros veikloje sąlygų.

Šis protokolas parengtas dviem egzemplioriais airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis, kiekvienas tekstas yra vienodai autentiškas.

TAI PALIUDYDAMI, toliau nurodyti deramai įgalioti asmenys pasirašė šį Protokolą.

Sudaryta metų dieną.

Europos Sąjungos vardu

Šveicarijos Konfederacijos vardu

SUSITARIMO
TARP EUROPOS BENDRIJOS
IR ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS
DĖL PREKYBOS ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTAIS
PROTOKOLAS
DĖL ARBITRAŽO TEISMO

I SKYRIUS

IŽANGINĖS NUOSTATOS

I.1 STRAIPSNIS

Taikymo sritis

Jei viena iš Šalių (toliau – šalys) ginčą perduoda spręsti arbitražo teismui pagal Susitarimo 7^a straipsnio 2 dalį ar 7b straipsnio 2 dalį, taikomos šiame Protokole nustatytos taisyklės.

I.2 STRAIPSNIS

Registras ir sekretoriato paslaugos

Registro funkcijas atlieka ir būtinas sekretoriato paslaugas teikia Nuolatinio arbitražo teismo Hagoje Tarptautinis biuras (toliau – Tarptautinis biuras).

I.3 STRAIPSNIS

Pranešimai ir terminų skaičiavimas

1. Pranešimai, įskaitant komunikacinius pranešimus ar pasiūlymus, gali būti siunčiami bet kokiomis ryšio priemonėmis, kuriomis patvirtinamas jų perdavimas arba kuriomis sudaromos sąlygos juos patvirtinti.
2. Tokie pranešimai elektroniniu būdu gali būti siunčiami tik tuo atveju, jei šalis yra šiuo tikslu paskyrusi arba leidusi naudoti tam tikrą adresą.
3. Tokie pranešimai šalims Šveicarijos atveju įteikiami Šveicarijos federalinio užsienio reikalų departamento Europos skyriui, o Sąjungos atveju – Komisijos Teisės tarnybai.

4. Šiame Protokole nustatyti terminai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po dienos, kurią įvyko įvykis arba buvo atliktas veiksmas. Jei paskutinė dokumento įteikimo diena sutampa su Sąjungos institucijų ar Šveicarijos Vyriausybės nedarbo diena, dokumento įteikimo laikotarpis baigiasi artimiausią darbo dieną. Į šį laikotarpį įskaičiuojamos ir į jį patenkančios nedarbo dienos.

I.4 STRAIPSNIS

Pranešimas apie arbitražą

1. Šalis, kuri imasi iniciatyvos pasinaudoti arbitražu, (toliau – ieškovas) pranešimą apie arbitražą išsiunčia kitai šaliai (toliau – atsakovas) ir Tarptautiniam biurui.
2. Laikoma, kad arbitražo procedūra prasidėjo kitą dieną po dienos, kurią atsakovas gavo pranešimą apie arbitražą.
3. Pranešime apie arbitražą pateikiama ši informacija:
 - a) prašymas perduoti ginčą spręsti arbitražo teismui;
 - b) šalių pavadinimai ir kontaktiniai duomenys;
 - c) ieškovo atstovo (-ų) vardas (-ai) ir pavardė (-ės) (pavadinimas (-ai)) ir adresas (-ai);

- d) procedūros teisinis pagrindas (Susitarimo 7a straipsnio 2 dalis arba 7b straipsnio 2 dalis) ir:
- i) Susitarimo 7a straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais – pagal Susitarimo 7a straipsnio 1 dalį į Jungtinio žemės ūkio komiteto darbotvarkę oficialiai įtrauktas klausimas, dėl kurio kilo prašomas išspręsti ginčas, ir
 - ii) Susitarimo 7b straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais – arbitražo teismo sprendimas, visos taikomos Susitarimo 7a straipsnio 3 dalyje nurodytos įgyvendinimo priemonės ir ginčijamos kompensacinės priemonės;
- e) nurodoma taisyklė, dėl kurios kilo ginčas arba kuri yra su juo susijusi;
- f) trumpas ginčo aprašymas ir
- g) paskirtasis arbitras arba, jei reikia paskirti penkis arbitrus, du paskirtieji arbitrai.
4. Jokie su pranešimo apie arbitražą pakankamumu susiję skundai netrukdo sudaryti arbitražo teismo. Ginčą galutinai išsprendžia arbitražo teismas.

I.5 STRAIPSNIS

Atsakymas į pranešimą apie arbitražą

1. Gavęs pranešimą apie arbitražą, atsakovas per 60 dienų ieškovui ir Tarptautiniam biurui išsiunčia atsakymą į tą pranešimą ir jame pateikia šią informaciją:
 - a) šalių pavadinimus ir kontaktinius duomenis;
 - b) atsakovo atstovo (-ų) vardą (-us) ir pavardę (-es) (pavadinimą (-us)) ir adresą (-us);
 - c) atsakymą į pranešime apie arbitražą pagal I.4 straipsnio 3 dalies d, e ir f punktus pateiktą informaciją ir
 - d) paskirtąjį arbitražą arba, jei reikia paskirti penkis arbitrus, du paskirtuosius arbitrus.
2. Tai, kad atsakovas neatsako į pranešimą apie arbitražą arba pateikia neišsamų ar pavėluotą atsakymą, netrukdo sudaryti arbitražo teismo. Ginčą galutinai išsprendžia arbitražo teismas.
3. Jeigu atsakyme į pranešimą apie arbitražą atsakovas paprašo, kad arbitražo teismą sudarytų penki arbitrai, ieškovas per 30 dienų nuo atsakymo į pranešimą apie arbitražą gavimo paskiria papildomą arbitražą.

I.6 STRAIPSNIS

Atstovavimas ir pagalba

1. Arbitražo teisme šalims atstovauja vienas ar daugiau atstovų. Atstovams gali padėti patarėjai arba teisininkai.
2. Apie visus atstovų arba jų adresų pasikeitimus pranešama kitai šaliai, Tarptautiniam biurui ir arbitražo teismui. Arbitražo teismas gali bet kuriuo metu savo iniciatyva arba šalies prašymu paprašyti pateikti šalių atstovams suteiktų įgaliojimų įrodymus.

II SKYRIUS

ARBITRAŽO TEISMO SUDĖTIS

II.1 STRAIPSNIS

Arbitrų skaičius

Arbitražo teismą sudaro trys arbitrai. Jei ieškovas savo pranešime apie arbitražą arba atsakovas savo atsakyme į pranešimą apie arbitražą to paprašo, arbitražo teismą sudaro penki arbitrai.

II.2 STRAIPSNIS

Arbitrų skyrimas

1. Jei turi būti paskirti trys arbitrai, kiekviena šalis paskiria po vieną arbitrą. Tie du šalių paskirti arbitrai išrenka trečiąjį arbitrą – arbitražo teismo pirmininką.
2. Jei turi būti paskirti penki arbitrai, kiekviena šalis paskiria po du arbitrus. Tie keturi šalių paskirti arbitrai išrenka penktąjį arbitrą – arbitražo teismo pirmininką.
3. Jei, šalims paskyrus paskutinį arbitrą, arbitrai per 30 dienų nesusitaria, kas bus išrinktas arbitražo teismo pirmininku, pirmininką paskiria Nuolatinio arbitražo teismo generalinis sekretorius.
4. Siekiant padėti atrinkti arbitrus į arbitražo teismą, parengiamas ir prireikus atnaujinamas preliminarus asmenų, turinčių 6 dalyje nurodytą kvalifikaciją, sąrašas, bendras visiems su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, dvišaliams susitarimams, taip pat priimtam Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimui dėl sveikatos (toliau – Susitarimas dėl sveikatos), 1999 m. birželio 21 d. Liuksemburge sudarytam Susitarimui tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais (toliau – Susitarimas dėl prekybos žemės ūkio produktais) ir sudarytam Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimui dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo ekonominiams ir socialiniams skirtumams Europos Sąjungoje mažinti (toliau – Susitarimas dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo). Jungtinis žemės ūkio komitetas tą sąrašą savo sprendimu patvirtina ir atnaujina Susitarimo taikymo tikslais.

5. Jei šalis arbitro nepaskiria, jį iš 4 dalyje nurodyto sąrašo paskiria Nuolatinio arbitražo teismo generalinis sekretorius. Jei tokio sąrašo nėra, Nuolatinio arbitražo teismo generalinis sekretorius arbitrą paskiria burtų keliu iš asmenų, kuriuos viena arba abi šalys oficialiai pasiūlė 4 dalies taikymo tikslais.

6. Arbitražo teismą sudaro su šalimis susiję arba nesusiję aukštos kvalifikacijos asmenys, dėl kurių galima garantuoti, kad jie yra nepriklausomi ir nedalyvauja interesų konfliktuose, bet turi įvairios patirties. Visų pirma jie turi įrodyti turintys patirties teisės ir šiuo Susitarimu reglamentuojamų klausimų srityse; jie negali vykdyti nė vienos šalies nurodymų; jie taip pat turi veikti kaip individualūs asmenys ir nevykdyti jokių organizacijų ar vyriausybių nurodymų, susijusių su ginčo klausimais. Arbitražo teismo pirmininkas taip pat turi turėti patirties ginčų sprendimo procedūrų srityje.

II.3 STRAIPSNIS

Arbitrų pareiškimai

1. Kai asmenį svarstoma paskirti arbitru, jis praneša apie visas aplinkybes, dėl kurių gali kilti pagrįstų abejonių dėl jo nešališkumo ar nepriklausomumo. Nuo tada, kai yra paskiriamas, ir visos arbitražo procedūros metu arbitras apie tokias aplinkybes nedelsdamas praneša šalims ir kitiems arbitrams, jei to nepadarė anksčiau.
2. Susiklosčius aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti pagrįstų abejonių dėl arbitro nešališkumo ar nepriklausomumo, arbitras gali būti nušalintas.

3. Šalis gali paprašyti nušalinti jos paskirtą arbitrą tik dėl priežasčių, apie kurias ji sužinojo po to, kai jis buvo paskirtas.
4. Jei arbitras nesiima veiksmų arba jam *de jure* ar *de facto* neįmanoma atlikti savo pareigų, taikoma II.4 straipsnyje nustatyta arbitrų nušalinimo procedūra.

II.4 STRAIPSNIS

Arbitrų nušalinimas

1. Šalis, norinti nušalinti arbitrą, prašymą jį nušalinti pateikia per 30 dienų nuo pranešimo apie to arbitro paskyrimą dienos arba per 30 dienų nuo dienos, kurią ji sužino apie II.3 straipsnyje nurodytas aplinkybes.
2. Prašymas nušalinti siunčiamas kitai šaliai, nušalinamam arbitrai, kitiems arbitrams ir Tarptautiniam biurui. Jame nurodomos prašymo nušalinti priežastys.
3. Pateiktą prašymą nušalinti arbitrą gali patenkinti kita šalis. Atitinkamas arbitras taip pat gali nusišalinti pats. Prašymo patenkinimas arba nusišalinimas nereiškia, kad prašymo nušalinti priežastys yra pripažįstamos.
4. Jei per 15 dienų nuo pranešimo apie prašymą nušalinti arbitrą dienos kita šalis to prašymo nepatenkina arba tas arbitras pats nenusišalina, prašymą nušalinti pateikusi šalis gali paprašyti, kad sprendimą dėl nušalinimo priimtų Nuolatinio arbitražo teismo generalinis sekretorius.

5. Jei šalys nesusitaria kitaip, 4 dalyje nurodytame sprendime nurodomi to sprendimo motyvai.

II.5 STRAIPSNIS

Arbitro pakeitimas

1. Atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalį, jei arbitrą būtina pakeisti vykstant arbitražo procedūrai, jį pakeisiantis asmuo paskiriamas arba atrenkamas laikantis II.2 straipsnyje nustatytos arbitro, kurį reikia pakeisti, skyrimo ar atrankos procedūros. Ta procedūra taikoma net ir tais atvejais, kai viena iš šalių nepasinaudojo teise paskirti arbitrą, kurį reikia pakeisti, arba dalyvauti jį skiriant.

2. Kai arbitras keičiamas, procedūra atnaujinama nuo to etapo, kuriuo keičiamas arbitras nustoja eiti savo pareigas, nebent arbitražo teismas nusprendžia kitaip.

II.6 STRAIPSNIS

Atsakomybės netaikymas

Tiek, kiek leidžiama pagal taikytiną teisę, šalys atsisako bet kokių veiksmų prieš arbitrus dėl su arbitražu susijusių veiksmų ar neveikimo, išskyrus tyčinių pažeidimų ar didelio aplaidumo atvejus.

III SKYRIUS

ARBITRAŽO PROCEDŪRA

III.1 STRAIPSNIS

Bendrosios nuostatos

1. Arbitražo teismo sudarymo diena yra diena, kurią paskutinis arbitras sutiko būti paskirtas.
2. Arbitražo teismas užtikrina, kad šalims būtų taikomos vienodos sąlygos ir kad kiekvienai šaliai būtų suteikta pakankama galimybė tinkamu procedūrų etapu apginti savo teises ir pateikti savo argumentus. Arbitražo teismas procedūrą vykdo taip, kad būtų išvengta delsos ir bereikalingų išlaidų, taip pat būtų užtikrinta, kad šalių ginčas bus išspręstas.
3. Jei išklausęs šalis arbitražo teismas nenusprendžia kitaip, surengiamas jo posėdis.
4. Jei šalis arbitražo teismui siunčia komunikacinį pranešimą, ji tą pranešimą siunčia per Tarptautinį biurą, o jo kopiją tuo pačiu metu nusiunčia kitai šaliai. Tarptautinis biuras to pranešimo kopiją persiunčia kiekvienam arbitrai.

III.2 STRAIPSNIS

Arbitražo vieta

Arbitražo vieta yra Haga. Išskirtinėmis aplinkybėmis arbitražo teismas gali posėdžiauti bet kurioje kitoje, jo nuomone, tinkamoje vietoje.

III.3 STRAIPSNIS

Kalba

1. Arbitražo teismo procedūrų kalbos yra prancūzų ir anglų kalbos.
2. Arbitražo teismas gali nurodyti, kad visi prie ieškinio pareiškimo arba atsiliepimo į ieškinį pridėti dokumentai ir visi papildomi dokumentai, parengti procedūrų metu ir pateikti originalo kalba, būtų išversti į vieną iš procedūrų kalbų.

III.4 STRAIPSNIS

Ieškinio pareiškimas

1. Laikydamasis arbitražo teismo nustatyto termino, ieškovas atsakovui ir arbitražo teismui per Tarptautinį biurą atsiunčia savo rašytinį ieškinio pareiškimą. Ieškovas gali nuspręsti I.4 straipsnyje nurodytą pranešimą apie arbitražą laikyti ieškinio pareiškimu, jei jis taip pat atitinka visus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus.

2. Ieškinio pareiškime pateikiama ši informacija:
 - a) I.4 straipsnio 3 dalies b–f punktuose nurodyta informacija;
 - b) išdėstomi faktai, kuriais grindžiamas ieškinys, ir
 - c) pateikiami teisiniai argumentai ieškiniui pagrįsti.
3. Prie ieškinio pareiškimo pridedami visi įmanomi ieškovo nurodyti dokumentai ir kiti įrodymai arba pateikiamos nuorodos į juos.

III.5 STRAIPSNIS

Atsiliepinimas į ieškinį

1. Laikydamasis arbitražo teismo nustatyto termino, atsakovas ieškovui ir arbitražo teismui per Tarptautinį biurą atsiunčia savo rašytinį atsiliepinimą į ieškinį. Atsakovas gali nuspręsti I.5 straipsnyje nurodytą atsakymą į pranešimą apie arbitražą laikyti atsiliepimu į ieškinį, jei atsakymas į pranešimą apie arbitražą taip pat atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas.
2. Atsiliepime į ieškinį atsakoma į ieškinio pareiškime pagal šio Protokolo III.4 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktus nurodytą informaciją. Prie atsiliepimo į ieškinį pridedami visi įmanomi atsakovo nurodyti dokumentai ir kiti įrodymai arba jame turėtų būti pateiktos nuorodos į juos.

3. Atsiliepime į ieškinį arba, jei arbitražo teismas nusprendžia, kad aplinkybės pateisina delną, vėlesniame arbitražo procedūros etape atsakovas gali pareikšti priešieškinį su sąlyga, kad arbitražo teismas turi jurisdikciją jį nagrinėti.
4. Priešieškiniui taikomos III.4 straipsnio 2 ir 3 dalys.

III.6 STRAIPSNIS

Arbitražo teismo jurisdikcija

1. Arbitražo teismas sprendžia, ar jis turi jurisdikciją pagal Susitarimo 7a straipsnio 2 dalį arba 7b straipsnio 2 dalį.
2. Susitarimo 7a straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais arbitražo teismas įgaliojamas nagrinėti pagal Susitarimo 7a straipsnio 1 dalį į Jungtinio žemės ūkio komiteto darbotvarkę oficialiai įtrauktą klausimą, dėl kurio kilo prašomas išspręsti ginčas.
3. Susitarimo 7b straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais arbitražo teismas, kuris nagrinėjo pagrindinę bylą, įgaliojamas nagrinėti ginčijamų kompensacinių priemonių proporcingumą, be kita ko, kai tų priemonių visiškai ar iš dalies imtasi pagal Protokolą, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė.

4. Prieštaravimas, grindžiamas arbitražo teismo jurisdikcijos nebuvimu, pateikiamas ne vėliau kaip atsiliepime į ieškinį, o priešieškiniu atveju – atsiliepime į priešieškinį. Arbitrą paskyrusi arba jį skiriant dalyvavusi šalis nepraranda teisės pateikti tokį prieštaravimą. Prieštaravimas, grindžiamas tuo, kad nagrinėdamas ginčą arbitražo teismas viršytų savo įgaliojimus, pateikiamas iš karto, kai arbitražo procedūros metu iškyla klausimas, kurį nagrinėdamas arbitražo teismas, kaip įtariama, viršytų savo įgaliojimus. Bet kuriuo atveju arbitražo teismas gali leisti pateikti prieštaravimą pasibaigus nustatytam terminui, jei mano, kad jį pateikti vėluojama dėl pagrįstos priežasties.

5. Arbitražo teismas sprendimą dėl 4 dalyje nurodyto prieštaravimo gali priimti nagrinėdamas jį kaip klausimą, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, arba sprendime dėl bylos esmės.

III.7 STRAIPSNIS

Kiti rašytiniai dokumentai

Pasikonsultavęs su šalimis, arbitražo teismas nusprendžia, kokius kitus rašytinius dokumentus, be ieškinio pareiškimo ir atsiliepimo į ieškinį, šalys pateikia arba gali pateikti, ir nustato jų pateikimo terminą.

III.8 STRAIPSNIS

Terminai

1. Arbitražo teismo nustatytas rašytinių dokumentų, įskaitant ieškinio pareiškimą ir atsiliepimą į ieškinį, pateikimo terminas neviršija 90 dienų, nebent šalys susitaria kitaip.
2. Arbitražo teismas galutinį sprendimą priima per 12 mėnesių nuo jo sudarymo dienos. Susiklosčius itin sudėtingoms išskirtinėms aplinkybėms, arbitražo teismas gali šį laikotarpį pratęsti ne daugiau kaip trimis mėnesiais.
3. 1 ir 2 dalyse nustatyti terminai sutrumpinami perpus šiais atvejais:
 - a) ieškovo arba atsakovo prašymu, jei per 30 dienų nuo to prašymo pateikimo arbitražo teismas, išklausęs kitą šalį, nusprendžia, kad byla yra skubi, arba
 - b) jei taip susitaria šalys.
4. Susitarimo 7b straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais arbitražo teismas galutinį sprendimą priima per šešis mėnesius nuo dienos, kurią pagal Susitarimo 7b straipsnio 1 dalį buvo pranešta apie kompensacines priemones.

III.9 STRAIPSNIS

Laikinosios apsaugos priemonės

1. Susitarimo 7b straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais bet kuri šalis bet kuriuo arbitražo procedūros metu gali prašyti taikyti laikinąsias apsaugos priemones – sustabdyti kompensacinių priemonių taikymą.
2. Pagal 1 dalį teikiamame prašyme nurodomas bylos dalykas, skubą patvirtinančios aplinkybės ir faktiniai bei teisiniai pagrindai, *prima facie* pagrindžiantys prašomų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo būtinumą. Jame pateikiami visi turimi įrodymai ir pasiūlymai pateikti įrodymų, skirti laikinųjų apsaugos priemonių taikymui pagrįsti.
3. Šalis, prašanti taikyti laikinąsias apsaugos priemones, savo rašytinį prašymą nusiunčia kitai šaliai ir arbitražo teismui per Tarptautinį biurą. Arbitražo teismas nustato trumpą terminą, per kurį ta kita šalis gali pateikti rašytines arba žodines pastabas.
4. Arbitražo teismas per vieną mėnesį nuo 1 dalyje nurodyto prašymo pateikimo priima sprendimą dėl ginčijamų kompensacinių priemonių taikymo sustabdymo, jeigu tenkinamos šios sąlygos:
 - a) arbitražo teismą *prima facie* tenkina šalies, prašančios taikyti laikinąsias apsaugos priemones, prašyme nurodyta bylos esmė;
 - b) arbitražo teismas mano, kad, kol jis priims galutinį sprendimą, laikinąsias apsaugos priemones taikyti prašanti šalis patirs didelę ir nepataisomą žalą, jei kompensacinių priemonių taikymas nebus sustabdytas, ir

c) žala, kurią laikinąsias apsaugos priemonės taikyti prašančiai šaliai padarytų nedelsiamas ginčijamų kompensacinių priemonių taikymas, nusveria interesą nedelsiant ir veiksmingai taikyti tas priemones.

5. Pagal 4 dalį priimto arbitražo teismo sprendimo poveikis yra tik laikinas ir tas sprendimas nedaro poveikio arbitražo teismo sprendimui dėl bylos esmės.

6. Sustabdymas baigia galioti, kai pagal Susitarimo 7b straipsnio 2 dalį priimamas galutinis sprendimas, išskyrus atvejus, kai pagal šio straipsnio 4 dalį priimtu arbitražo teismo sprendimu nustatoma ankstesnė sustabdymo pabaigos data.

7. Kad būtų išvengta abejonių, taikant šį straipsnį suprantama, kad, vertindamas atitinkamus šalies, prašančios taikyti laikinąsias apsaugos priemonės, ir kitos šalies interesus, arbitražo teismas atsižvelgia į šalių ekonominės veiklos vykdytojų ir asmenų interesus, tačiau tai nereiškia, kad tokiems ekonominės veiklos vykdytojams ar asmenims suteikiama kokių nors teisių arbitražo teisme.

III.10 STRAIPSNIS

Įrodymai

1. Kiekviena šalis pateikia faktų, kuriais grindžia savo ieškinį arba atsiliepimą į ieškinį, įrodymus.

2. Šalies prašymu arba savo iniciatyva arbitražo teismas gali prašyti šalių pateikti susijusią informaciją, kurią laiko būtina ir tinkama. Arbitražo teismas nustato terminą, per kurį šalys turi atsakyti į jo prašymą.
3. Šalies prašymu arba savo iniciatyva arbitražo teismas gali prašyti bet kokio kito šaltinio pateikti informaciją, kurią laiko tinkama. Kai taikytina, arbitražo teismas taip pat gali prašyti ekspertų nuomonės, laikydamasis šalių sutartų sąlygų, jei mano, kad tai tikslinga.
4. Arbitražo teismo pagal šį straipsnį gauta informacija pateikiama šalims, ir jos gali dėl tos informacijos pateikti arbitražo teismui pastabų.
5. Paprašęs kitos šalies nuomonės, arbitražo teismas imasi tinkamų priemonių, kad išspręstų visus šalies iškeltus klausimus, susijusius su asmens duomenų apsauga, profesine paslaptimi ir teisėtais konfidencialumo interesais.
6. Arbitražo teismas sprendžia dėl pateiktų įrodymų priimtinumą, svarbos ir pagrįstumo.

III.11 STRAIPSNIS

Posėdžiai

1. Jei turi būti rengiamas posėdis, arbitražo teismas, pasikonsultavęs su šalimis, pakankamai iš anksto joms praneša posėdžio datą, laiką ir vietą.

2. Posėdis yra viešas, išskyrus atvejus, kai arbitražo teismas savo iniciatyva arba šalių prašymu dėl svarbių priežasčių nusprendžia kitaip.
3. Kiekvieno posėdžio protokolą parengia ir pasirašo arbitražo teismo pirmininkas. Tik toks protokolas yra autentiškas.
4. Arbitražo teismas gali nuspręsti surengti virtualų posėdį, laikydamasis Tarptautinio biuro praktikos. Šalys apie šią praktiką informuojamos laiku. Tokiais atvejais *mutatis mutandis* taikomos 1 ir 3 dalys.

III.12 STRAIPSNIS

Nepateikimas arba neatvykimas

1. Jei per šiame Protokole arba arbitražo teismo nustatytą terminą ieškovas nepateikia savo ieškinio pareiškimo ir nenurodo pakankamai pagrįstos priežasties, arbitražo teismas nurodo nebetęsti arbitražo procedūros, išskyrus tuo atveju, jei yra neišspręstų klausimų, dėl kurių gali prireikti priimti sprendimą, ir jei arbitražo teismas mano, kad tai tikslinga.

Jeigu per šiame Protokole arba arbitražo teismo nustatytą terminą atsakovas nepateikia atsakymo į pranešimą apie arbitražą arba atsiliepiamo į ieškinį ir nenurodo pakankamai pagrįstos priežasties, arbitražo teismas nurodo tęsti procedūrą, tačiau toks nepateikimas savaime nelaikomas ieškovo pateiktų kaltinimų pripažinimu.

Antra pastraipa taikoma ir tuo atveju, kai ieškovas nepateikia atsiliepimo į priešieškiniį.

2. Jei šalis, deramai pašaukta į posėdį pagal III.11 straipsnio 1 dalį, į jį neatvyksta ir nenurodo pakankamai pagrįstos neatvykimo priežasties, arbitražo teismas gali tęsti arbitražą.

3. Jei šalis, kurios arbitražo teismas deramai paprašė pateikti papildomų įrodymų, to nepadaro per nustatytą terminą ir nenurodo pakankamai pagrįstos nepateikimo priežasties, arbitražo teismas gali priimti sprendimą remdamasis turimais įrodymais.

III.13 STRAIPSNIS

Procedūros pabaiga

1. Jeigu įrodoma, kad šalims buvo suteikta pakankama galimybė pateikti savo argumentus, arbitražo teismas gali paskelbti, kad procedūra baigta.

2. Jei arbitražo teismas mano, kad tai būtina dėl išskirtinių aplinkybių, prieš priimdamas sprendimą jis gali savo iniciatyva arba šalies prašymu bet kuriuo metu nuspręsti procedūrą atnaujinti.

IV SKYRIUS

SPRENDIMAS

IV.1 STRAIPSNIS

Sprendimai

Arbitražo teismas stengiasi sprendimus priimti bendru sutarimu. Tačiau jei paaiškėja, kad sprendimo bendru sutarimu priimti neįmanoma, arbitražo teismas jį priima arbitrų balsų dauguma.

IV.2 STRAIPSNIS

Arbitražo teismo sprendimo forma ir poveikis

1. Arbitražo teismas gali priimti atskirus sprendimus įvairiais klausimais skirtingu metu.
2. Jo sprendimai įforminami raštu ir juose nurodomi motyvai, kuriais jie grindžiami. Jie yra galutiniai ir privalomi šalims.
3. Arbitražo teismo sprendimą pasirašo arbitrai, jame nurodoma jo priėmimo data ir arbitražo vieta. Arbitrų pasirašyto sprendimo kopiją šalims perduoda Tarptautinis biuras.

4. Tarptautinis biuras arbitražo teismo sprendimą paskelbia viešai.

Arbitražo teismo sprendimą Tarptautinis biuras viešai skelbia laikydamasis atitinkamų asmens duomenų, profesinės paslapties ir teisėtų konfidencialumo interesų apsaugos taisyklių.

Antroje pastraipoje nurodytos taisyklės yra vienodos visiems dvišaliams susitarimams vidaus rinkos srityse, kuriose dalyvauja Šveicarija, taip pat Susitarimui dėl sveikatos, Susitarimui dėl prekybos žemės ūkio produktais ir Susitarimui dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo. Jungtinis žemės ūkio komitetas tas taisykles savo sprendimu patvirtina ir atnaujina Susitarimo taikymo tikslais.

5. Visus arbitražo teismo sprendimus šalys įvykdo nedelsdamos.

6. Susitarimo 7a straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais arbitražo teismas, gavęs šalių nuomonę ir atsižvelgdamas į šalių vidaus procedūras, sprendime dėl bylos esmės nustato pagrįstą terminą, per kurį jo sprendimas turi būti įvykdytas pagal Susitarimo 7a straipsnio 3 dalį.

IV.3 STRAIPSNIS

Taikytina teisė, aiškinimo taisyklės, tarpininkas

1. Taikytiną teisę sudaro Susitarimas, taip pat bet kuri kita su jo taikymu susijusi tarptautinės teisės norma.

2. Ankstesni ginčų sprendimo įstaigos sprendimai dėl Susitarimo 7b straipsnio 1 dalyje nurodytų pagal Protokolą, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, priimtų kompensacinių priemonių proporcingumo arbitražo teismui yra privalomi.
3. Arbitražo teismui neleidžiama priimti sprendimo kaip tarpininkui arba *ex aequo et bono*.

IV.4 STRAIPSNIS

Abiem pusėms priimtinas sprendimas arba kitos procedūros užbaigimo priežastys

1. Šalys gali bet kuriuo metu susitarti dėl abiem pusėms priimtino jų ginčo sprendimo. Apie tokį sprendimą jos kartu praneša arbitražo teismui. Jeigu sprendimą reikia patvirtinti pagal kurios nors šalies atitinkamas vidaus procedūras, pranešime nurodomas toks reikalavimas ir arbitražo procedūra sustabdoma. Jeigu tokio patvirtinimo nereikia arba kai pranešama, kad tokios vidaus procedūros atliktos, arbitražo procedūra užbaigiama.
2. Jeigu vykstant procedūrai ieškovas raštu informuoja arbitražo teismą, kad procedūros tęsti nebepageidauja, ir jeigu tą dieną, kurią arbitražo teismas gavo tą pranešimą, atsakovas dar nesiėmė jokių su šia procedūra susijusių veiksmų, arbitražo teismas priima nutartį, kurioje oficialiai užfiksuojamas procedūros užbaigimas. Arbitražo teismas priima sprendimą dėl išlaidų, kurias turi padengti ieškovas, jei tai atrodo pateisinama atsižvelgiant į tos šalies elgesį.

3. Jei prieš priimdamas sprendimą arbitražo teismas padaro išvadą, kad procedūrą tęsti beprasmiška arba jos tęsti neįmanoma dėl kitos priežasties, nei nurodyta 1 ir 2 dalyse, jis informuoja šalis apie savo ketinimą priimti nutartį užbaigti procedūrą.

Pirma pastraipa netaikoma, jei yra neišspręstų klausimų, dėl kurių gali prireikti priimti sprendimą, ir jei arbitražo teismas nusprendžia, kad tai tikslinga.

4. Arbitražo teismas pateikia šalims arbitrų pasirašytos nutarties užbaigti arbitražo procedūrą arba arbitrų pasirašyto šalių susitarimu priimto sprendimo kopiją. Šalių susitarimu priimamiems arbitražo sprendimams taikomos IV.2 straipsnio 2–5 dalys.

IV.5 STRAIPSNIS

Arbitražo teismo sprendimo pataisos

1. Per 30 dienų nuo arbitražo teismo sprendimo gavimo dienos šalis gali paprašyti arbitražo teismo, kad jis savo sprendimo tekste pataisytų skaičiavimo, korektūros, tipografines arba panašaus pobūdžio klaidas ar praleidimus, – tuo tikslu ji kitai šaliai ir arbitražo teismui išsiunčia pranešimą per Tarptautinį biurą. Jei arbitražo teismas mano, kad toks prašymas yra pagrįstas, jis tokias pataisas atlieka per 45 dienas nuo prašymo gavimo. Gavus prašymą IV.2 straipsnio 6 dalyje nustatyto termino skaičiavimas nesustabdomas.

2. Arbitražo teismas per 30 dienų nuo pranešimo apie savo sprendimą 1 dalyje nurodytas pataisas gali atlikti savo iniciatyva.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pataisos atliekamos raštu ir yra neatskiriama sprendimo dalis. Taikomos IV.2 straipsnio 2–5 dalys.

IV.6 STRAIPSNIS

Arbitrų honorarai

1. IV.7 straipsnyje nurodyti honorarai turi būti pagrįsti, atsižvelgiant į bylos sudėtingumą, arbitrų jai skirtą laiką ir visas kitas svarbias aplinkybes.
2. Parengiamas ir prireikus atnaujinamas sąrašas, kuriame nurodomos dienos kompensacijos ir didžiausias bei mažiausias valandų skaičius, bendras visiems su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, dvišaliams susitarimams, taip pat Susitarimui dėl sveikatos, Susitarimui dėl prekybos žemės ūkio produktais ir Susitarimui dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo. Jungtinis žemės ūkio komitetas tą sąrašą savo sprendimu patvirtina ir atnaujina Susitarimo taikymo tikslais.

IV.7 STRAIPSNIS

Išlaidos

1. Kiekviena šalis padengia savo išlaidas ir pusę arbitražo teismo išlaidų.

2. Arbitražo teismas savo išlaidas nustato sprendime dėl bylos esmės. Šias išlaidas sudaro tik:
 - a) arbitrų honorarai, kurie nurodomi atskirai kiekvienam arbitrai ir kuriuos nustato pats arbitražo teismas pagal IV.6 straipsnį;
 - b) arbitrų patirtos kelionių ir kitos išlaidos ir
 - c) Tarptautiniam biurui mokami mokesčiai ir jo išlaidos.
3. 2 dalyje nurodytos išlaidos turi būti pagrįstos, atsižvelgiant į ginčo sumą, ginčo sudėtingumą, arbitrų bei arbitražo teismo paskirtų ekspertų jam skirtą laiką ir visas kitas svarbias aplinkybes.

IV.8 STRAIPSNIS

Išlaidoms padengti įnešama suma

1. Arbitražo pradžioje Tarptautinis biuras gali paprašyti, kad kiekviena šalis iš anksto įneštų vienodą sumą, kuri laikoma IV.7 straipsnio 2 dalyje nurodytų išlaidų avansiniu apmokėjimu.
2. Vykstant arbitražo procedūrai, Tarptautinis biuras gali paprašyti, kad šalys, be 1 dalyje nurodytų sumų, įneštų papildomas sumas.

3. Visos sumos, kurias šalys įneša pagal šį straipsnį, pervedamos Tarptautiniam biurui, o šis jas išmoka faktiškai patirtoms išlaidoms, visų pirma įskaitant arbitrų honorarus ir Tarptautiniam biurui mokamus mokesčius, padengti.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

V.1 STRAIPSNIS

Pakeitimai

Jungtinis žemės ūkio komitetas gali savo sprendimais priimti šio Protokolo pakeitimus.
